

WZF.7066.1.2017.WK

**Pani
Gertruda Uścińska
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych**

**ul. Szamocka 3, 5
01-748 WARSZAWA**

Szanowna Pani Prezes

do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o pomoc zwrócili się byli funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, których stosunek służbowy wygasł, w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, w oparciu o art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 z późn. zm.). Osobom znajdującym się w takich okolicznościach, poszczególne oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiają prawa do zasiłków chorobowych twierdząc, iż pełniąc służbę nie podlegali oni ubezpieczeniu chorobowemu i w związku z tym nie posiadają prawa do tego zasiłku.

Z wyjaśnień uzyskiwanych od Dyrektorów Izb Administracji Skarbowych (DIAS) wynika, że w myśl art. 223 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1947 z późn. zm.) z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie. Tak więc podstawą wypłaty funkcjonariuszowi uposażenia jest pozostawanie przez niego w stosunku służby. Natomiast zgodnie z art. 230, funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne należne na zajmowanym stanowisku służbowym w przypadku niezdolności do służby z przyczyn uprawniających do świadczeń określonych w przepisach ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. – Dz. U. z 2017 r. poz. 1368 z późn. zm.) przez

okres określony w tych przepisach z wyjątkiem przyczyn uprawniających do zasiłków chorobowego i opiekuńczego.

Ustawodawca w art. 232 ust. 1 ustawy o KAS, w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje, iż w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim funkcjonariusz otrzymuje uposażenie chorobowe. Oznacza to, iż funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej [a pod rządami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (tekst jedn. – Dz. U. z 2015 r., poz. 990 z późn. zm.) – funkcjonariusze celni] za czas niezdolności do służby z powodu choroby nie otrzymują zasiłku chorobowego, ale uposażenie chorobowe jakie jest im należne na zajmowanym stanowisku.

DIAS wskazują, iż z dniem zwolnienia ze służby mundurowi tracą status funkcjonariuszy. Powyższy stan faktyczny powoduje, że brak jest podstaw prawnych do wypłaty zarówno uposażenia jak i uposażenia chorobowego. Zdaniem DIAS, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, podobnie jak we wcześniejszym okresie funkcjonariusze celni, nie są objęci ubezpieczeniem chorobowym, co bezpośrednio rodzi konsekwencję braku obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie chorobowe oraz wyklucza ich z podmiotów uprawnionych do wypłaty świadczeń z ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. – Dz. U. z 2017 r. poz. 1368 z późn. zm.), w tym również zasiłku chorobowego. Bez znaczenia przy tym jest fakt, czy pozostają oni w stosunku służbowym, czy też z jakichś innych przyczyn stosunek ten został zakończony. Z kolei, na pracodawcy nie istnieje obowiązek szczegółowego informowania o obowiązującym stanie prawnym podległych funkcjonariuszy. Tym samym brak jest podstaw prawnych wypłaty funkcjonariuszom, po zwolnieniu ze służby, uposażeń chorobowych.

W niniejszej kwestii, Rzecznik wystąpił pismem z dnia 21 grudnia 2017 r. do Podsekretarza Stanu Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (kopia wystąpienia i uzyskanej odpowiedzi w załączeniu) akcentując, iż funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, którym stosunki wygasły w oparciu o art. 170 ust. 1 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o KAS nie zostali objęci przepisami wyżej powoływanej ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Ponadto Rzecznik zwrócił uwagę na orzeczenie Sądu Najwyższego

z 18 października 2013 r. (sygn. akt UK 125/13), z którego wynika, że ocena przysługiwania funkcjonariuszowi Służby Celnej prawa do zasiłku chorobowego po zwolnieniu ze służby powinna być dokonana z uwzględnieniem zasady równego traktowania ubezpieczonych. W odpowiedzi Szef Krajowej Administracji Skarbowej poinformował, iż kwestie dotyczące zasadności przyznania zasiłku chorobowego byłemu funkcjonariuszowi Służby Celno-Skarbowej leży we właściwości organów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które są nadzorowane przez Prezesa ZUS. W związku z powyższym wszelkie wątpliwości dotyczące tematyki związanej z zasiłkami chorobowymi winny być kierowane do Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Analizując stany faktyczne i prawne spraw byłych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, Rzecznik doszedł do wniosku, iż w niniejszej kwestii istnieje luka prawna negatywnie wpływająca na prawa i wolności obywatelskie osób, które w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim lub bezpośrednio po nim – zostały zwolnione ze służby albo wygaszono im stosunek służbowy – nie są objęte ubezpieczeniem chorobowym, umożliwiającym skorzystanie z zasiłku chorobowego. Trudno jest bowiem oczekiwać od osób posiadających poważne schorzenia, bądź przebywających w szpitalach, żeby w tym czasie dokonywały w ZUS indywidualnych i dobrowolnych ubezpieczeń społecznych na wypadek choroby.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. – Dz. U. z 2017 r. poz. 958), uprzejmie proszę Panią Prezes o zbadanie przedstawionego zagadnienia i poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

zał. 2

Z poważaniem
(Stanisław Trociuk)